

ОД БЕЗБЕДНОСПОЛИТИЧКОГ ИЗВЕШТАЈА, ПРЕКО ВОЈНОГ ИЗВЕШТАЈА 2010, ДОДОПУНСКОГ ИЗВЕШТАЈА*

Jacques Lörtscher**

Савезна влада Швајцарске је 1. октобра 2010. године усвојила војни извештај. У чланку се говори о поводима који су иницирали овај извештај, а његова израда и најбитнији ставови биће кратко анализирани.

У допунском извештају војних званичника, у битним параметрима упоређују се варијанте формацијског броја припадника војске од 60.000 до 120.000, укључујући и очекиване издатке. Даљи поступци, према војном извештају, то ће најбоље показати.

Кључне речи: *безбедносполитички извештај, војни и допунски извештај, варијанте формацијског бројног стања, подршка цивилним властима, мере штедње, концепти за војни извештај.*

Повод за војни извештај

Безбедносполитички извештај 2010. и његов настанак

Последњи безбедносполитички извештај (*Der sicherheitspolitische Bericht 2010 – SIPOL B 2010*) датира од 7. јуна 1999. године.¹ Преиспитивање, односно актуелизација је била нужна, јер се у последњих десет година десило померање безбедносполитичког тежишта услед промене глобалног односа снага, које се убрзано глобализују и умрежавају.²

После неуспеха „развојног корака 2008/11“ у Парламенту се, 02. 10. 2006. године, главно пребацивало Савезној влади да јој није пошло за руком „да тај корак објасни нужним и примереним претњама – као прилагођавање на промењене изазове“. У одговору на интерпелацију „Политика безбедности. Развојни корак 2008-2011“,³ од 29. 11. 2006. године,

* Jacques Lörtscher (Жак Лоерчер), дипломирани машински инжењер, Конфедерална висока техничка школа у Цириху, мајор у пензији, научни сарадник у Генералштабу швајцарске војске; jacques.loertscher@vtg.admin.ch

** Овај текст је објављен у швајцарском часопису *Military Power Revue* бр. 1/2011, стр. 15–28 под насловом „Vom SIPOL B über den Armeebereich 2010 zum Zusatzbericht“. Са немачког језика текст је превео мр Здравко Зељковић, пуковник у пензији.

¹ Извештај Савезне владе на седници Савезне скупштине о политици безбедности Швајцарске (SIPOL B 2000) од 07. 06. 1999. године, BVL бр. 38 од 28. 09. 1999. године, стр. 7657–7734.

² Извештај Савезне владе на седници Савезне скупштине о политици безбедности Швајцарске од 23. 06. 2010. године, BVL бр. 30 од 03. 08. 2010. године, стр. 5134.

³ Упореди 06.3471 Интерпелација фракције ФДП Националног већа (Доњег дома швајцарске Савезне скупштине) „Политика безбедности. Развојни корак 2008/2011“ од 03. 10. 2006. године, а сагласно интерпелацији 06.3472 чланице Већа Leumann Helen (Лојман Хелен) од 03. 10. 2006. године.

Савезна влада је одговорила „да парламенту редовно, једном у току мандатног периода, доставља извештај о безбедноснополитичкој стратегији. Даље, влада не намерава да сваки пут саставља нови безбедноснополитички извештај, већ да периодички и обим извештаја прилагоди обиму промена стратегије“. У истом правцу су се кретале две парламентарне иницијативе, које су имале једно друго исходиште.⁴

Савезна влада је на својој седници од 02. 07. 2008. године одлучила да доради безбедноснополитички извештај.

Тада је полазила од тога да извештај буде усвојен између августа и октобра 2009. године. Очекивања од новог безбедноснополитичког извештаја су била велика. Требало је да се претње и безбедносни ризици, као и средства и мере за њихово превазилажење, ставе у центар. Такође, Савезна влада је пошла од тога да стратегију „Безбедност кроз сарадњу“, описану у безбедноснополитичком извештају 2000 (*SIPOL B 2000*), треба задржати.

Требало би извршити и прилагођавања „у опису и процени претњи и опасности“, у приказу међународних безбедноснополитичких структура и у објашњењу како би требало изградити и ангажовати поједине инструментне политике безбедности (спољна политика, војска, заштита становништва, привредна политика, привредно снабдевање земље, безбедност државе и полиција). Коначно, извештај би требало да да даљи импулс за изградњу националне безбедносне кооперације и за координацију политике безбедности између односних савезних органа и кантона“.⁵

Кроз прибављање стручних мишљења *SIPOL B 2000* би требало да добије ширу подршку. Око 45 организација или појединаца, међу њима 11 експерата политике безбедности из других земаља и међународних организација учествовало је у томе – од краја фебруара до краја априла 2009. године. У широкој расправи Савезна влада је видела шансу да дође до „једног обновљеног, проширеног и продубљеног безбедноснополитичког консензуса“.⁶ Министарство одбране, заштите становништва и спорта (*Ministerium für Verteidigung, Bevölkerungsschutz und Sport – VBS*) (у даљем тексту Министарство одбране – МО) је 17. јуна 2009. године добило налог од Савезне владе да заједно са кантонима ради на изради извештаја. Први нацрт није могао бити довољно добар па је Савезна влада, 21. 10. 2009. године, одлучила „да МО оквирне вредности за будући правац наступања и основно обликовање три елемента извештаја: безбедносни савез Швајцарске, ангажовање војске у иностранству и даљи развој војске, уз укључивање свих односних министарстава, треба опширније изложити у свом извештају“.⁷ Савезна влада је 23. јуна 2010. усвојила Безбедноснополитички извештај за 2010. годину.

⁴ Парламентарна иницијатива 05.436, „Нови поступак у програму опремања војске“ од 05. 10. 2005. године и Парламентарна иницијатива 06.447, „Стратегијски извештај као основа за политику безбедности Швајцарске“ од 23. 06. 2006. године.

⁵ Информација за медије МО од 02. 07. 2008. године „Савезна влада је иницирала дораду извештаја о политици безбедности Швајцарске“.

<http://intranet.vbs.admin.ch/intranet/vbs/de/home/intinfo/news/news-detail.19928.nsb.html>

⁶ Информација за медије МО од 18. 02. 2009. године: „Безбедноснополитички извештај 2009 – Саслушавања („Anhörungen“)“ <http://intranet.vbs.admin.ch/intranet/vbs/de/home/intinfo/news/news-detail.25404.nsb.html>.

⁷ Информација за медије МО од 15. 04. 2010. године: „Савезна влада усвојила нацрт новог безбедносно политичког извештаја“ <http://intranet.vbs.admin.ch/intranet/vbs/de/home/intinfo/news/news-detail.32629.nsb.html>.

Сазнања из *SIPOL B*

У протеклих десет година дошло је до померања безбедносполитичких акцената. Она нису битно променила положај Швајцарске са становишта претњи, тако да суштинске промене у досадашњој безбедносполитичкој стратегији Швајцарске и нису биле неопходне. Напротив, важним се сматрало да се оптимизирају постојећи безбедносполитички инструменти, односно њихово узајамно дејство, да би се повећала ефикасност и ефективност. Одредница за то је „Безбедносни савез Швајцарске“, у коме се ради на томе да се побољша, интензивира и институционализује безбедносполитичка сарадња између Савеза, кантона и општина.

Што се тиче будућег опремања војске, у безбедносполитичком извештају се, као резултат њеног даљег развоја, наводи десет оквирних вредности, као и по датке војске идентификоване консеквенце.⁸

Како је на почетку већ поменуто, очекивања од новог безбедносполитичког извештаја била су велика. Претпостављало се да ће се са извештајем разјаснити будући правац „наступања“ војске. Ако се упореде два претходна извештаја⁹ и *SIPOL B 2010*, може се закључити да они, у својим поставкама, не дају битно више значаја војсци. У безбедносполитичком поретку војска је само део безбедносполитичких инструмената, мада најважнији. У том смислу су у *SIPOL B 2010* најситнији детаљи исказа директно вредновани. Рекламирани дефицит у *SIPOL B 2010* у односу на „пречишћене“ задатке војске требало би да буде допуњен једним војним извештајем и да тако *SIPOL B 2010* буде на располагању јавности до политичке расправе.

Војни извештај 2010.

Министарство одбране је, 15. фебруара 2010. године, издало наређење начелнику Генералштаба да изради војни извештај, који је требало да буде завршен до краја августа када би га Савезна влада усвојила. Циљ извештаја је био да информише политику о врсти и начину на који би војска убудуће могла да допринесе реализацији постављених задатака, полазећи од актуелних и предвидивих облика претњи. Такође, требало би се дубље позабавити оквирним условима за постизање успеха. Другим речима, ради се о томе да се оквирне вредности (резултати) из *SIPOL B* конкретизују и да се створи основа за даљи развој војске.

Циљеве војног извештаја МО је дефинисало на следећи начин:

- оријентисаност војске на допринос успесима,
- дефинисање профила резултата, односно захтева упућених војсци,
- предложити начин отклањања недостатака и сачинити предлог мера,

⁸ Извештај Савезне владе на заседању Савезне скупштине о политици безбедности Швајцарске од 23. 06.2010. године, BVL бр. 30 од 03.08.2010. године, стр. 5189.

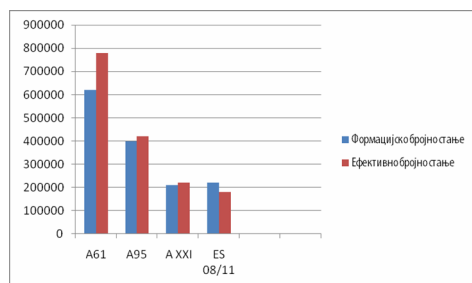
⁹ Швајцарска политика безбедности у променама. Извештај 90 Савезне владе на седници Савезне скупштине о политици безбедности Швајцарске кроз сарадњу. Извештај Савезне владе на седници Савезне скупштине о политици безбедности Швајцарске (*SIPOL B 2000*).

- конкретизовати смернице и оквирне вредности за даљи развој војске из безбедносполитичког извештаја и, по могућности, представити их на временској оси,
- представити хитне мере за одустајања од планираног, и
- приказати финансијске консеквенце.

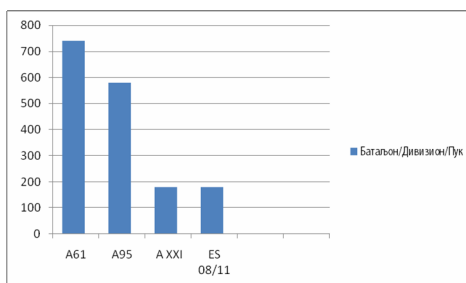
Структура/садржај војног извештаја

Из циља израде војног извештаја, који је одредио МО, настала је и диспозиција, која је, поред прегледа (резиме извештаја) и повода, обухватао и следеће тематске области и садржаје:

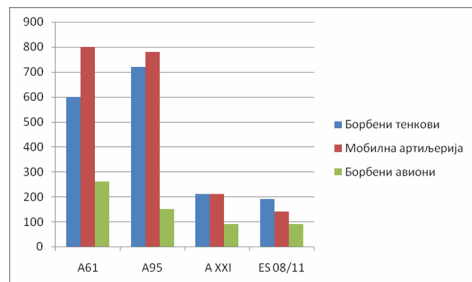
Развој војске: „Да би се знало куда треба да се иде мора се знати одакле се долази“. Ваљало би се на кратко подсетити реформи војске од модела *Војске 61*, преко модела *Војске 95*, модела *Војске XXI*, до *Развојног корака 2008/11* (ПК 08/11), са њиховим оквирним вредностима, а такође и финансијским. Велика смањења војске, почев од *Војске 61* (стање 1. јануара 1990), па до модификованог *Развојног корака 2008/11* (са 1. јануаром 2011), изгледала су „драматично“ у погледу персонала, материјалних средстава и финансија. Мора се, такође, узети у обзир да нестанак директне војне претње Западној Европи од стране Варшавског пакта и његов распад, исто тако мора да се „драматично категорисе“. Графициони 1–4 те наводе могу потпуно да аргументују.¹⁰

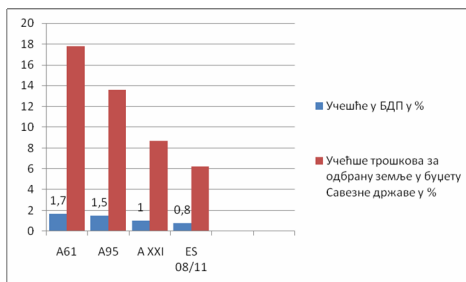
Графикон 1 – Смањење бр. стања припадника војске

Графикон 2 – Смањење броја војних јединица

Графикон 3 – Смањење тешког наоружања

Графикон 4 – Смањење издатака за одбрану земље

¹⁰ Прикази се заснивају на табеларном представљању параметара четири организационе целине у војном извештају (упоређи поглавље 2 – развој војске).

Извештај о стању: Шта ради војска данас и где су њени суштински дефицити? Одговори на та питања требало би да буду садржани у извештају о стању војске. Са знања се сливају у појединачне области,¹¹ у листе мера, које морају бити реализоване до 2013. године. Оне обухватају и хитне мере (*Sofortmassnahmen – SOMA*) и одрицања. Одрицања се, пре свега, односе на прекобројне и застареле системе, који су због уштеде погонских средстава стављени ван употребе, делимично и пре времена. У главним областима те мере се подударају са оним које су још у пролеће 2009. године наведене у извештају *Изазови војске (Herausforderungen der Armee)*,¹² названим још и *Листа недостатака (Mängelliste)*. Извештај о стању војске потребно је сагледавати у вези са скупштинским предлогом број 09.4332 посланика *Gutzwiller* и број 09.4333 SR посланика *Schwaller* од 11. 12. 2009. године: „Деловање уместо јадиковања: недостатке војске коначно отклонити“, што је требало да буде одговор на то.

Претње, опасности и консеквенце по војску: Било је потребно указати на претње и опасности за Швајцарску, као и њену рањивост и на основу тога известити могуће задатке војске и консеквенце по војску у утврђеним оквирним вредностима. Изведени закључци у војном извештају су бројним нитима повезани са безбедноснополитичким извештајем и конкретизују претње и опасности, у оквиру којих војска мора бити способна да постигне успехе. Те области су:

- природно и цивилизацијски условљене катастрофе,
- догађаји у иностранству са последицама по Швајцарску,
- принуда или притисак, и
- одбрана од војног напада.

Могући задаци војске су у војном извештају описани одредницама: штитити, помагати и борити се.

Профил послова војске: Из претња и опасности проистекли задаци за војску били су конкретизовани и преточени у будући профил послова војске. То је, пак, указало на примењива средства у конкретним задацима, временским претпоставкама и могућностима адекватне употребе (за то упоредити преглед бр. 5. Профил послова).

Војска XXI није познавала профил послова те врсте. Профил послова који се развио у оквиру *Развојног корака 2008/11* није давао никакве податке о бројном стању војске за задржавање постојећих и даљи развој одбрамбених компетенција. Ново је и то да војска мора да буде способна „и у стању“ да цивилним властима у ванредним догађајима стави на располагање до 35.000 својих припадника.

Профил послова у принципу се односи на нормално стање. То значи да војска мора да буде у стању да обавља различите послове истовремено и паралелно са онима у оквиру редовног плана. Потребно је узети у обзир ограничење да је подршка цивилним властима у обезбеђивању конференција и објеката, са до 8.000 припадника војске, могуће само ако је војска са тим благовремено упозната и ако је то интегрисано у план задатака војске. Подршка цивилним властима, у ванредним догађајима са до 35.000 војника, захтева делимичну мобилизацију.

¹¹ Доктрина, војна организација и милицијски састав војске, обука, наоружање и опрема, логистика, кадри, финансије, инфраструктура, подршка руководству и еколошки оквирни услови.

¹² Тај извештај, у ствари, има своје корене у извештају „Преиспитивање постављених циљева. Извештај Савезне владе на седници Савезне скупштине о војсци, сходно члану 1496 Закона о војсци“ од 13. 02. 2008. године.

Основни модел војске: Постојећи задаци описују се полазећи од основних одредница, као што су: неутралност, милицијски систем војске, дужност служења војне обавезе, друштвени развитак и ресурси. Осим тога, они обухватају очување и даљи развој суштинских надлежности одбране, подршку цивилним властима, као и подршку миру. Основна размишљања о реализацији тих активности на земљи, у ваздушном простору, односно подршци руководству и логистици, као и подршка миру и ангажовање у мисијама у иностранству биће детаљније образложена.

Доста простора заузимају и размишљања о могућностима финансијских уштеда, како би се у средњерочном периоду могле обезбедити неопходне инвестиције.

Тематика „*Durchdiener*“: (војници који своју војну обавезу извршавају у „једном комаду“, без прекида). Већи удео војника „*Durchdiener*“, од данашњих 15% једног регрутског годишта имало би за војску значајне предности, посебно у односу на борбену готовост, али и велике недостатке, као што је нпр. питање командног кадра у „*Durchdiener*“ саставима као проблем њихове „запослености“ у време када нису на служби. Уставност повећања удела војника „*Durchdiener*“ истражио је и у свом стручном правном мишљењу¹³ образложио проф. Рајнер Швајцер.

Даљи развој војске: У последњем поглављу војног извештаја говори се о даљем развоју војске. Основно је било да се задржи оно што је издржало пробу времена. Недостаци приказани у извештају о стању и одговарајуће мере за њихово отклањање били су основа за формулисање оквирних вредности за даљи развој војске.

Војни извештај из стручног угла

Постизање циља

Војни извештај наспрам слике о војсци. Ставовe дате о војсци у *SIPOL B 2010* требало је конкретизовати пре него што је Савезна влада извештај усвојила. Зато је дошло до тога да је по захтеву Савезне владе *SIPOL B 2010* морао у појединим деловима више пута бити коригован, односно прошириван.

Са политичке стране, поред осталог, тражено је да се у војном извештају прикажу варијанте будућег развоја војске. Такође, годишње издатке требало би да одређује једна „модерна армија жеља“. Партизанска војска је на самом почетку одбачена као нереалан модел војске за Швајцарску. Насупрот томе, од почетка се размишљало о другим моделима војске и о томе на шта ставити тежиште: на одбрану или на подршку цивилним властима, као и о горњој граници годишњих издатака. Нацрт војног извештаја о којем се први пут расправљало на седници Савезне владе 23. јуна 2010. године, за основну полазну варијанту узео је модел са оптималним учинком уз бројно стање од 95.000 припадника војске и из тога изведене четири варијанте. Војни извештај је морао да се доради у више корака. Савезна влада је, поред осталог, желела свеобухватнију процену и опис ангажовања војника „*Durchdiener*“ у иностранству. Првобитних пет модела коначно је редуковано на један основни модел, за које је Саве-

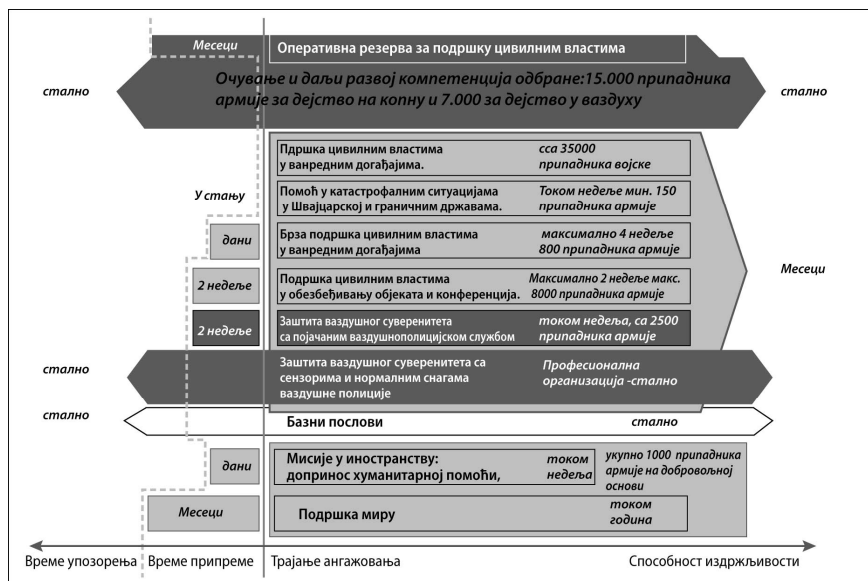
¹³ У вези са *Војском XXI*, уставност модела војника „*Durchdiener*“ изнео је у стручном правном мишљењу и професор Дитрих Шиндлер, 14. 04. 1999. године.

зна влада утврдила оквирне вредности: формацијско бројно стање од 80.000 војника и годишњој горњој граници издатака од 4,4 милијарде франака (рачунајући и могућа поскупљења). Усвајањем војног извештаја од стране Савезне владе 1. октобра 2010. године постигнут је циљ, мада доста обилазним путем.

Горња граница издатака коју је утврдила Савезна влада као „крст распећа“

Одувек је било јасно да профил послова у војном извештају и горња граница издатака, коју је утврдила Савезна влада, није могуће у потпуности остварити. Да би се обезбедило средњерочно финансирање неопходних инвестиција потребно је предузети ригорозне мере штедње. То је морало да буде јасно Савезној влади још када је одлучивала о авансу. У одељку 6.5 Војног извештаја приказано је једанаест сектора, у којима би се могле очекивати уштеде. Могуће мере штедње иду веома далеко, чак је и замена дела флотиле „Тигар“¹⁴ под знаком питања. Да би могла да донесе одлуке Савезна влада је наложила МО да изради дубљу анализу, да конкретизује могућности уштеда и да јој тај извештај што пре достави.

Могућности уштеда условиће редуковање профила задатака војске. Јасно је да ће бити потребно наћи избалансиран однос између профила послова војске и издатака за динамичне војно-политичке процесе. Нажалост, опет су као полазиште безбедносполитичких размишљања изабране финансије, а не резултати који се од војске очекују.

Слика 5 – Профил послова војске према Војном извештају

¹⁴ За занављање дела флотиле „Тигар“ Савезна влада се начелно заузела на својој седници, од 25. 8. 2010. године, али је то из финансијских разлога умерено за другу половину текуће деценије.

„Јабuka раздора“ – формацијски састав

Војска XXI се, применом реформског развојног корака *РК 08/11*, дефинитивно не може попунити, због различитих узрока, почевши од официјерског кадра, који већ дужи време не може бити обезбеђен у складу са формацијским стањем. То има за последицу, пре свега, недовољан прилив подмлатка у штабове. Уз то, мора се признати да су у оквиру *РК 08/11* у штабовима направљене „грешке у дизајну“ – штабови су превелики! У последње две године, од када је укинут испит савести и установљен прелазак у цивилно служење знатно је отежана попуна војске, а средњерочне демографске прогнозе још више усложњавају ту проблематику.

С друге стране, садашње високо формацијско, односно ефективно бројно стање, генерише превише дана службе, а тиме и велике издатке. Због тога се, пре или касније, војска мора смањивати, како по формацијама, тако и по броју и величини штабова. Политичке партије су о томе имале потпуно супротне ставове.

Формација од 80.000 припадника војске (без регрутног годишта), које је утврдила Савезна влада као оквирну вредност, за једне је „сувише мала“, а за друге „још увек превелика и прескупа“. Дискусија о формацијској величини војске је дуго била непродуктивна, јер се политика није могла сагласити око тога које резултате од војске очекује и шта је од ресурса спремна да јој стави на располагање.

Одржавање и даљи развој суштинских компетенција одбране

У данашњој Европи испреплетеној тесним политичким и привредним интеграцијама вероватноћа да ће се од војске у догледно време захтевати одбрана од војног напада је веома мала.

Ипак, одржавање кључних компетенција одбране је неопходно потребно како војска не би изгубила сваку способност одбране од оружаног напада. Али, то схватање, на основу за то потребних система у набавци и употреби, веома је скупо и, с обзиром на ограничена средства, може бити схваћено као квази „страст за штедњу“. Зато се поставља питање: које „празнине“ у способностима се могу прихватити и даље, која је то граница испод које, када један систем падне, не може то више да се правда, јер више не постоји нити ефективност нити „повратак ка инвестицији“. Ако, пак, постоји могућност, неопходно је да се даље тежи развоју суштинских компетенција одбране. То даље захтева сукцесивне инвестиције у наоружање и опрему којима се плафони издатака брзо пробијају.

Одржавање и даљи развој суштинских компетенција одбране тесно су повезани са заменом дела флотиле „Тигар“. Воља Савезне владе за то постоји, али финансије су сада, као и пре, нејасне. Оквирна финансијска средства, наведена у Војном извештају, у износу од 4,4 милијарде швајцарских франака, не могу да се обезбеде из текућег буџета. Савезна влада је зато издала налог Министарству одбране и Министарству финансија да, до краја 2011. године, нађу алтернативне финансијске могућности. Да ли ће 9. марта скупштински предлог¹⁵ безбедносполитичке комисије Националног већа (Доњег дома Савезног парламента Швајцарске) за брзу набавку борбених авиона пре 2015. године моћи да обезбеди бољу полазну позицију брзо ће се видети.

¹⁵ 10.3889 – Скупштински предлог Безбедносполитичке комисије Националног већа (Доњег дома Савезне скупштине Швајцарске) – „Набавка борбених авиона“, од 08. 11. 2010. године.

Подршка цивилним властима

Према *SIPOL B 2010* подршка цивилним властима представља тежишни задатак војске. Обезбеђивање готовости и могући задаци у домену „заштитити“ и „помогати“ захтева високо упоредно ангажовање снага, наравно, у зависности од ситуације и на дуже време. Ако би се, због неопходне смене, после максималних четири месеца ангажовања – из привредних и друштвених разлога, као и на основу искустава страних оружаних снага – морао да буде изведен закључак, онда би се граница формацијског броја припадника војске брзо померила нагоре. Кантони би се, у зависности од ситуације, пре свега у односу на способност издржљивости, са средствима која им стоје на располагању, брзо преоптеретили и били би упућени на помоћ војске. Војска би у ванредним догађајима могла подржати цивилне власти са бројем до 35.000 својих припадника.¹⁶ Постојање војске милицијског типа чини једну такву „резерву“ могућом.

Каталог могућих послова војске у корист цивилних власти – примарна подручја заштите и помоћи – обиман је, као што се види из табеле 1.¹⁷ Што се тиче смањења издатака за активности војске по основу дана службе решење се мора пронаћи у оквиру модела обуке и службе, која би финансирање војске учинила могућом.

Извођење исказа у Војном извештају о претњама, опасностима и последицама по војску, о профилу задатака и основног модела војске биле су подржане, што је и логично, док су оквирне вредности Савезне владе делимично доведене у питање. Ово представља суштинску тековину војног извештаја. Задаци никада до тада нису тако детаљно представљени, с обзиром на снаге за реализацију, временске односе за припрему и извршење задатака. Тиме профил задатака по себи и за себе представља једну добру основу за средњерочно планирање у војсци. Оквирне вредности Савезне владе условљавају и смањење портофолија непокретности. Концепт стационирања војске биће израђен у оквиру интегралног концепта у војном извештају према економским критеријумима. Последица ће бити регионално политичко „натезање конопца“ да би се избегла, односно умањила претња од губитка радних места.

Табела 1 – Каталог могућих послова – задатака војске

	Могући задаци војске	Време/трајање
Заштита	<ul style="list-style-type: none"> - Очување суверенитета ваздушног простора - Допринос предупређивању и способности раног упозорења обавештајне службе - Заштита мреже војних веза 	стално
	<ul style="list-style-type: none"> - Мобилност, задаци транспорта на земљи и у ваздушном простору - Заштита и обезбеђење људи, простора и објеката - Изградња руководства отпорног на кризе - Извиђање из ваздушног простора - Употреба специјалних снага или специјалиста - Заштита сопствене информатичке инфраструктуре 	у току сати/дана ТОКОМ недеља/месеци

¹⁶ За то је потребно развити одговарајући (позиварски) систем мобилизације.

¹⁷ Упореди Војни извештај, одељак 4.4 – „Рањивост и успеси војске“.

Помоћ	- Трагање и спасавање, помоћ у катастрофама	одмах, у току неколико сати, током дана
	<ul style="list-style-type: none"> - Припрема информационих и комуникационих средстава - Изградња привремене инфраструктуре - Расподела добара - Праћење, извиђање, евакуација из ваздушног простора - Проналажење и анализирање радиоактивних, хемијских или бактериолошких средстава, као и сузбијање зараза, укључујући и асанацију терена - Подршка цивилне санитетске службе - Откоманда специјалиста за помоћ у катастрофама ваздушним или копненим транспортним средствима - Ангажовање дела мировног састава са појединим личностима, малих детаשמана или контингената - Подршка у пружању хуманитарне помоћи 	у току неколико сати/дана седмица/месеци
Борба	<ul style="list-style-type: none"> - Очување и даљи развој суштинских компетенција одбране - Употреба делова одбрамбеног језгра као оперативне резерве - Употреба специјалних снага 	стално
	- Стварање подмлатка са пуном одбрамбеном способношћу	године

Ако се узме у обзир да код ангажованих састава, такође и оних за извршавање задатака подршке, постоје знатне материјалне празнине, као нпр. код оклопних возила, која морају бити попуњена погонским горивом, онда финансирање војске постаје квадратура круга, сем ако се политика жели показати спремном да поново више инвестира у безбедност земље, а самим тим и у војску као стратешку резерву.

Начин категорисања вредности Војног извештаја

Као што смо већ поменули, израда Војног извештаја није ишла без проблема, као што се раније представљало. Али, када га је Савезна влада усвојила 01. 10. 2010. године, појавиле су се многобројне критике са најразличитијих страна. Томе је сигурно допринело много неразумљивих одредница оквирних вредности Савезне владе што се тиче формацијског бројног стања од 80.000 припадника војске, као и горње границе издатака од 4,4 милијарде франака. Дугачку листу могућих мера штедње у војсци сада је потребно додатно верификовати и конкретизовати, а да притом поверење у војску не буде доведено у питање. Војни извештај са својим исказима представља, међутим, само први корак на путу даљег развоја војске. Прво ће се, до краја 2011. године, сачинити концепти за будућу изградњу војске.

Из стручног угла Војни извештај је, пре свега, постигао једно: покренута је дискусија о будућности политике безбедности уопште и о војсци посебно. Чини се да позиције политичких партија још нису усаглашене. Међутим, можемо се надати да ће рационалном политичком расправом Војни извештај довести до релаксације напетости по питању безбедноснополитичких интереса.

Допуна Војног извештаја 2010

Безбедносполитичка комисија Националног већа швајцарског парламента (*Sicherheitspolitische Kommission des Ständerates – SiK-S*) на седници од 18. 11. 2010. године први пут је разматрала Војни извештај. Замерке Војном извештају (за све варијанте) односиле су се, пре свега, на недостатке код: формацијског бројног стања, профила послова и издатака за потпуно опремање и наоружање састава, као и недостатка доктрине. Комисија је у закључку наложила да МО, до 1. априла 2011. године, изради допунски извештај који би требало да понуди одговоре на нека отворена питања.

Налог Безбедносполитичке комисије (*SiK-S*) МО гласи:

„МО је дужно да до 1. априла 2011. године, у додатном извештају, објасни следеће:

– испитати варијанте формацијског бројног стања од 60.000, 80.000, 100.000 и 120.000 припадника војске,

– образложити формацију наоружања и опреме и профил послова војске према варијантама, укључујући и могуће приоритете ангажовања војске,

– израчунати трошкове војске са пуном опремом и наоружањем за те варијанте (трошкове инвестиција и функционисања). Потребно је сачувати складан однос између профила задатака, величине војске и финансија,

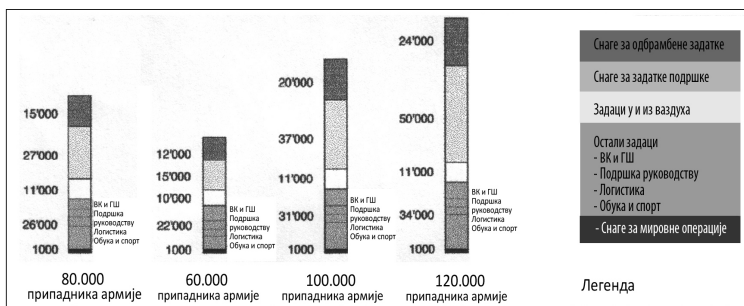
– утврдити доктрину војске у њеним главним тачкама,

– објаснити како да се Швајцарска укључи у међународну безбедносну архитектуру.

За све варијанте потребно је поднети одговарајуће нацрте одлуке Савеза (државе)“.

Два дела налога „Безбедносна архитектура и одлуке Савеза“ саставио је генерални секретаријат МО и то су прилози извештаја.

Иако се у првом тренутку чинило да је задатак преобиман и да се има мало времена на располагању, извештај је ипак правовремено састављен. Чинило се да је он добра основа за политичку расправу о Војном извештају. Упркос томе, он је показао зависности од формацијског бројног стања, задатака војске и, с тим у вези, годишњих издатака. За политику је у суштини важно да оквирне вредности Савезне владе, наведене у Војном извештају, може да уврсти у своју концепцију. Коначно, потребно је размислити о томе да допунски извештај не би смео да задира у друге извештаје који се налазе у изради: извештај Савезне владе о могућим уштедама и концепти за Војни извештај. У том смислу потребно је стриктно држати одвојено налог Савезне владе и допунски извештај Војном извештају.

Слика 6 – Структура бројног стања војске у појединим варијантама¹⁸

¹⁸ Упореди Војни извештај, одељак 4.4. – „Рањивост и успеси војске“.

Изradу додатног извештаја пратили су спољни представници политике, привреде, високих и стручних школа, војних организација, и др. у једном саветодавном телу експерата и преко интерних и екстерних војних стручњака у *Think Tank* групама. Обе те заједнице – екстерна и интерна стоје на располагању за даљу изradу извештаја (могућности уштеде и концепти за војни извештај).

Изrada варијанти и усвајање

Варијанте се „равнају“ према *SIPOL B 2010* и Војном извештају о највероватнијим претњама и са тежиштем на пословима у корист цивилних власти. Даље се следио основни принцип да се за све варијанте прикажу потребна финансијска средства како би се видела одступања у финансијама. Тај плафон у Војном извештају износи максимално 4,4 милијарде франака и неће се даље доводити у питање.

Да би резултати у додатном извештају били јасни и накнадно проверљиви, описане су односне претпоставке појединих варијанти у извештају и детаљно објашњени њихови битни аспекти.

Полазна тачка за преиспитивања била је претпоставка да, нпр. код ангажовања снага на одбрамбеним задацима, оне истовремено морају бити у стању да обаве послове у корист цивилних власти. У случају нужде, свакако уз одређена ограничења, снаге ангажоване на задацима пружања подршке у заштити земље и људи морају да буду спремне да се преусмере на одбрану земље и обрнуто.

Да би се читаоцу олакшао преглед и поређење појединачних варијанти, као полазна варијанта изабрана је она са формацијским бројним стањем од 80.000 припадника војске. У односу на профил послова и састав војске она одговара основном моделу који је пресликан у Војном извештају, са изузетком да се, уместо претходно утврђених годишњих издатака у горњој граници од 4,4 милијарди франака, референтној варијанти додају обрачунати додатни трошкови на основни модел. У представљању суштинских параметара појединих варијанти назначена су одступања од полазне варијанте.

У главним цртама изводе се следећа важни ставови и објашњавајућа упутства:

– Модел обрачуна расхода

Процена расхода¹⁹ заснована је на „модулу блокова“. Они одговарају отприлике батаљонима и дивизионима. Један елемент модула је најмањи плански елемент, који својим деловањем може да доприноси укупном систему. Он је истовремено носилац трошкова и планска јединица за инвестиционо планирање.

– Финансије

Сходно налогу Безбедносполитичке комисије Националног већа Савезног парламента МО, за сваку варијанту је потребно утврдити трошкове, како за укупно наоружање, опрему и инвестиције, тако и за нормално функционисање војске. Годишњи издаци обухватају финансирање функционисања војске према конфигурацији 2020, замену и занављање система и других потреба од 2020. године (без замене авиона F/A-18), као и додатне трошкове у области некретнина на основу накнадних потреба при довођењу у исправно стање и испуњењу законских прописа.

¹⁹ Издаци су финансијски ефективни расходи, укључујући и инвестиције.

За комплетирање опреме и наоружања неопходним системима (укључујући и занављање дела флотиле „Тигар“ и некретнина) до 2020. потребно је подстицајно финансирање.

– Замена дела флотиле „Тигар“

Мишљење је да ће се замена дела флотиле „Тигар“ реализовати у свим односним варијантама и да ће захтевати додатне инвестиције од 5 милијарди франака (узети их у обзир у подстицајном финансирању).

– Регрутно годиште

Регрутно годиште није део формацијског састава војске.

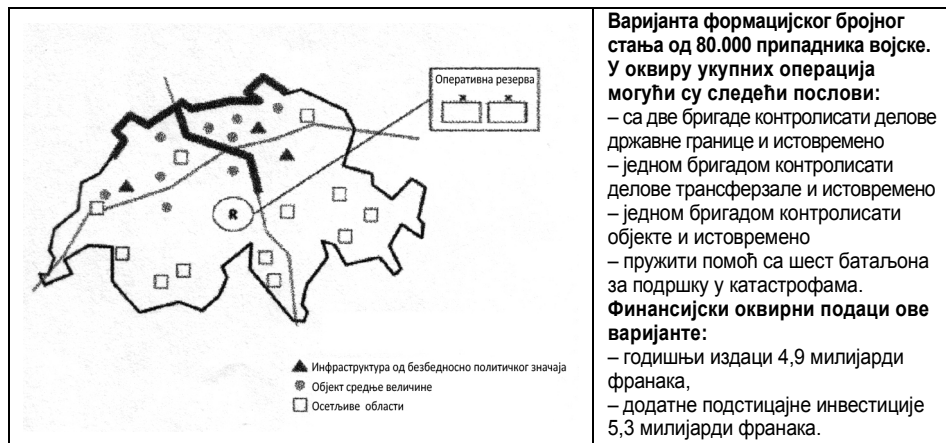
– Пуна опрема и наоружање састава

Пуна опрема и наоружање снага за одбрамбене задатке и за снаге за подршку цивилним властима различито је дефинисана:

– *материјална опрема снага за одбрамбене задатке* је бројчано одређена, тако да су трупе, према правилнику „Организацији већих трупних јединица и формација“ (*Organisation der Truppenkörper und Formationen – OTF*),²⁰ у потпуности опремљене и неће накнадно добити никаква додатна материјална средства за обуку,

– *код снага за подршку цивилним властима* материјална опремљеност обухвата материјална средства према организацији већих трупних јединица и формација (OTF) и за обуку и за текућу резерву.²¹

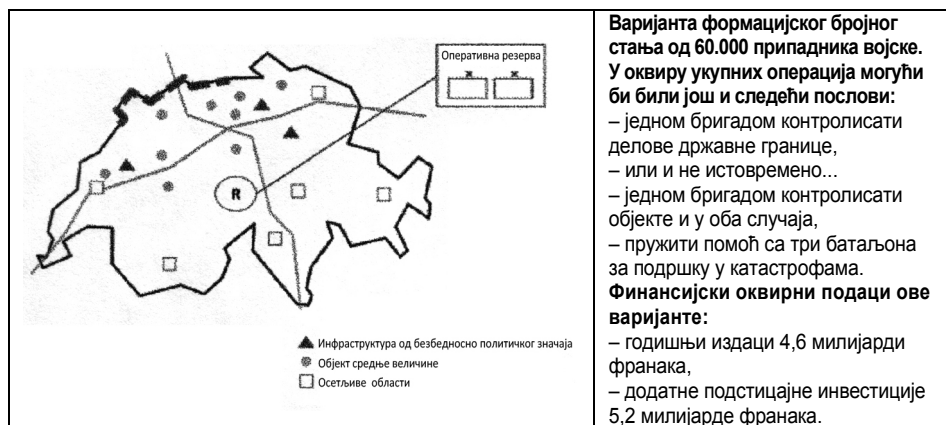
– у *варијанти формацијског бројног стања од 120.000 припадника војске*, друга смена располаже снагама за подршку цивилним властима, али без сопствених оклопних возила која морају да преузму од претходно ангажованих снага.

Слика 7 – Пример могућности варијанте формацијског бројног стања од 80.000 припадника војске²²

²⁰ Организација већих трупних јединица (од батаљона-дивизиона-ескадриле на више) и формација садржи опис груписања формацијског састава, опреме и наоружања.

²¹ Текућа резерва ствара основу за осигурање захтеване расположивости материјалних средстава за војску док системи/грађевинске групе у логистичком процесу не буду повезане.

Слика 8 – Пример могућности варијанте формацијског бројног стања од 60.000 припадника војске

– Основни задаци

Основни задаци обухватају читав спектар: основни задатак војске и војног руководства је стално одржавање готовости (примарно готовости руководства) и функционисања (пре свега војног ваздухопловства, војне безбедности, логистике, подршке руководству, сајбер одбране и основне обуке) и послова за трећу страну.

– Велики састави, трупне јединице и руководећа структура

Налогом Безбедноснополитичке комисије (SiK-S) Националног већа МО захтевано је организацијско-формацијско груписање војске у свакој појединачној варијанти. На основу расположивог времена и могуће дубине истраживања, а да би се избегло прејудуцирање израде концепта извештаја за војску до краја 2011. године, наводиће се само количина опреме и наоружања састава. Она показује у којим оквирима ће се кретати бројчана величина састава и већих трупних јединица.

Велики састави са припадајућим наоружањем и опремом нуде само могуће решење за (пр)оцену руководећих структура. У концептима, који су у раду, потребно је испитати њихову ваљаност.

Битни аспекти појединих варијанти

Појединачне варијанте увек су описане према истом обрасцу:

- профил послова (расподела формацијског бројног стања на појединачне области),
- могућности за извршење задатака (подела на одбрану и подршку цивилним властима),

²² Инфраструктура од безбедноснополитичког значаја: објекти као што су, на пример, атомска централа у Gösgen-у, установе за привредно снабдевање земље, итд. Објекти средње величине су: на пример, железничка чворишта, велика електроенергетска постројења, трафо-станице, радио-предајници, итд. Области погођене катастрофом: батаљон за помоћ у катастрофама може да покрије две географски одвојене области погођене катастрофом (домен „спасавање“: око три веће разорене зграде; домен „спасавање у пожару“ нпр. један резервоар са горивом).

- системи и опрема и наоружање – подела на одбрану и подршку цивилним властима,
- количина опреме и наоружања састава – подела према величини састава и већих трупних јединица,
- издаци по варијантама (разврстани по годишњим издацима и подстицајним инвестицијама).

Варијанта формацијског бројног стања од 80.000 припадника војске детаљно је описана. Како су у њој детаљно описане најбитније ствари то се односи, без одговарајућих специфичних указивања, и на остале варијанте и неће се више помињати.

Варијанта формацијског бројног стања од 100.000 припадника војске.
У оквиру укупних операција могући су следећи послови:

- са две бригаде контролисати делове државне границе и истовремено
- са две бригаде контролисати делове трансферзале и истовремено
- једном бригадом контролисати објекте и истовремено
- пружити помоћ са шест батаљона за подршку у катастрофама.

Финансијски оквирни подаци ове варијанте:

- годишњи издаци 5,1 милијарда франака,
- додатне подстицајне инвестиције 6,2 милијарде франака.

Слика 9 – Пример могућности варијанте формацијског бројног стања од 100.000 припадника војске

Варијанта формацијског бројног стања од 120.000 припадника војске.
У оквиру укупних операција могући су следећи послови:

- са три бригаде контролисати делове државне границе и истовремено
- са три бригаде контролисати делове трансферзале и истовремено
- са две бригаде контролисати објекте и истовремено
- пружити помоћ са шест батаљона за подршку у катастрофама

Финансијски оквирни подаци ове варијанте:

- годишњи издаци 5,3 милијарде франака,
- додатне подстицајне инвестиције 6,4 милијарде франака.

Слика 10 – Пример могућности варијанте формацијског бројног стања од 120.000 припадника војске

Могућности подршке цивилним властима

Могућности подршке цивилним властима су у извештају, ради очигледнијег представљања, описане и илустроване бројним примерима. Прегледи 8–11 приказују послове у појединим варијантама у контроли границе земље, трансверзала и објеката, као и послове подршке батаљона за помоћ при катастрофама (све снаге су истовремено ангажоване) и оперативне резерве која стоји на располагању. Подстицајне инвестиције које су приказане у оквирним подацима варијанте углавном се односе на замену дела флотиле „Тигар“ и набавку оклопних возила за пешадију.

Оцена

Четири горња прегледа нуде представу о томе шта би било могуће урадити – у зависности од формацијског броја војника – у оквиру подршке цивилним властима, а да би се за то истовремено ангажовале све расположиве снаге. Те задатке потребно је сагледати и у корелацији са наведеним финансијским оквирима. Лако је уочити да се мало повећање годишњих издатака битно одражава на могућности војске. Свакако, потребно је узети у обзир и подстицајне инвестиције за комплетирање опреме и наоружања (укључујући занављање дела флотиле „Тигар“) до 2020. године.

Редукција формацијског бројног стања на 80.000 припадника војске има за последицу једну другу димензију постизања ефеката. Формацијско бројно стање од 100.000 и 120.000 припадника војске, у оквиру подршке цивилним властима, омогућава како веће ефекте у односу на надзор и заштиту, тако и већу издржљивост. Све заједно узевши, то генерише знатно већу слободу политичке расправе. Војска са формацијским бројем од 100.000 припадника војске, добро наоружана и обучена, на основу сазнања из допунског извештаја, могла би да представља добро и ефикасно решење.

Што се тиче персоналне попуне, у варијанта формацијског бројног стања од 60.000 припадника војске, узимајући у обзир веће учешће војника „*Durchdiener*“, полази се од једног принципијелно другачијег концепта. С обзиром на то да ти војници после одслужења војне обавезе не улазе у WK-систем (систем курсева понављања), њихов удео у регрутном годишту мора да буде довољно висок, како би војници WK-система могли довољно дуго да обављају војну службу, како би осигурали уговорни војнополицијски WK-систем. Формацијско бројно стање од 60.000 припадника војске неминовно изискује учешће тих војника од најмање 30%. Сасвим је друго питање како би се то остварило. Уз то, намећу се и питања као што су: „*Durchdiener*“ старешински кадра као и „запослености“ тих војника током трајања њихове службе.

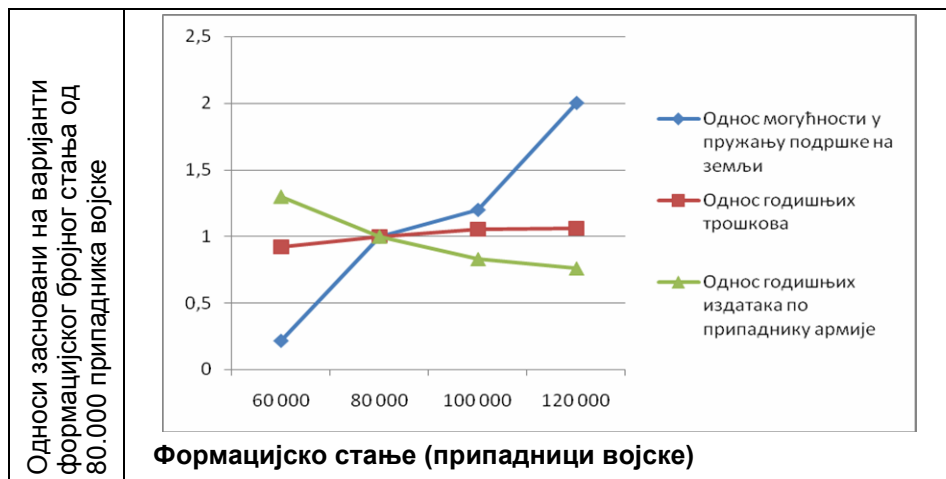
Приказ односа варијанти с обзиром на: могућности учинка²³ у корист цивилних власти у пружању помоћи на копну (контрола објеката, трансверзала и делова границе земље), уз истовремену употребу свих снага,²⁴ односа према годишњим изда-

²³ Бројчана база. Додатни извештај Војном извештају 2010. Додатак 5.

²⁴ Без оперативне резерве.

цима и годишњим трошковима по припаднику војске, других варијанти према варијанти формацијског бројног стања од 80.000 припадника војске види се на следећем графикаону.

Графикон 11 – Могућности у пружању подршке ангажовањем на копну, годишњи издаци и годишњи трошкови по припаднику војске у односу на варијанту формацијског бројног стања од 80.000 припадника војске

Графикон 11 показује колико ефективне могућности зависе од формацијског бројног стања, при сразмерно малој разлици у висини годишњих издатака. Разлика годишњих издатака између формацијског бројног стања од 60.000 и 120.000 припадника војске износи само 15%. Као (об)рачунска мера за ефикасност војске као безбедносполитичког инструмента може да се узме однос годишњих трошкова по припаднику војске. У варијанти формацијског бројног стања од 60.000 припадника војске добија се лош однос – скуп и војници са малим укупним ефектом, а с тим и неповољно повратно дејство на инвестиције. Разлог томе су основни издаци, настали практично независно од бројног стања – трошкови узроковани самим постојањем војске.

Шта може да се уради у варијанти формацијског бројног стања од 60.000 припадника војске је очигледно. Такође је јасно да је она скупа и да има низ недостатака. Не би смело, ни у интересу политике, ни у интересу пореских обвезника, за толико пуно новца да се добије тако мало. На другом крају спектра постоји варијанта од 120.000 припадника војске, која додуше кошта више, али је и способнија да пружи више, а самим тим и пријемчивија с обзиром на издатке, али политички теже остварива.

Овај приказ се чини поједностављеним, али се при оцени варијанти показао добрим.

Вредновање варијанти

Појединачне варијанте вредноване су према следећим критеријумима:

– Реализација /слобода политичког деловања

Обим и квалитет послова које је потребно обавити, као и способност реаговања и издржљивости. Ти фактори имају директан утицај на степен слободе политичког деловања.

– Издаци

Годишњи издаци.

– Ефикасност

Показује однос издатака у односу на резултат.

– Повезаност војске и становништва

Повезивање на основу дужине боравка у војсци. Синергијско коришћење кадрова у војсци и привреди.

– Милицијска војска/војно право и кадровски подмладак/ефективност обуке

Одржавање милицијског система, допринос/коришћење цивилних компетенција у војсци, обезбеђење повратног утицаја на инвестиције у кадар у војсци од основног ка вишем степену обуке, осигурање кадровског подмлатка. Одржавање основног нивоа готовости. Стицање искуства у руковођењу кадрова свих нивоа.

– Способност даљег развоја

Способност прилагођавања на измењене ризике и претње.

Оцена допунског извештаја SiK-S

Ако се на почетку на додатни извештај гледало више као на „нужно зло“ онда је његова израда, за релативно кратко време, допринела драгоценим сазнањима у области одбране и војног планирања. Та сазнања могла би даље да утичу на израду извештаја „Могућности уштеде“ и концепата за војни извештај. Приметно је да се ту ради о томе да се израде оствариви планови на основу оквирних вредности Савезне владе, уколико парламент не изврши њихове измене.

Допунским извештајем пружају се основе за политичке дискусије и одлуке. Надајмо се да политика неће одређивати само бројчану величину војске, него да ће је примерено ресурсима димензионирати. Узимајући у обзир чињеницу да је задатак војске данас битно другачији, ипак би она и даље требало да ствара добре претпоставке за очување благостања у Швајцарској.

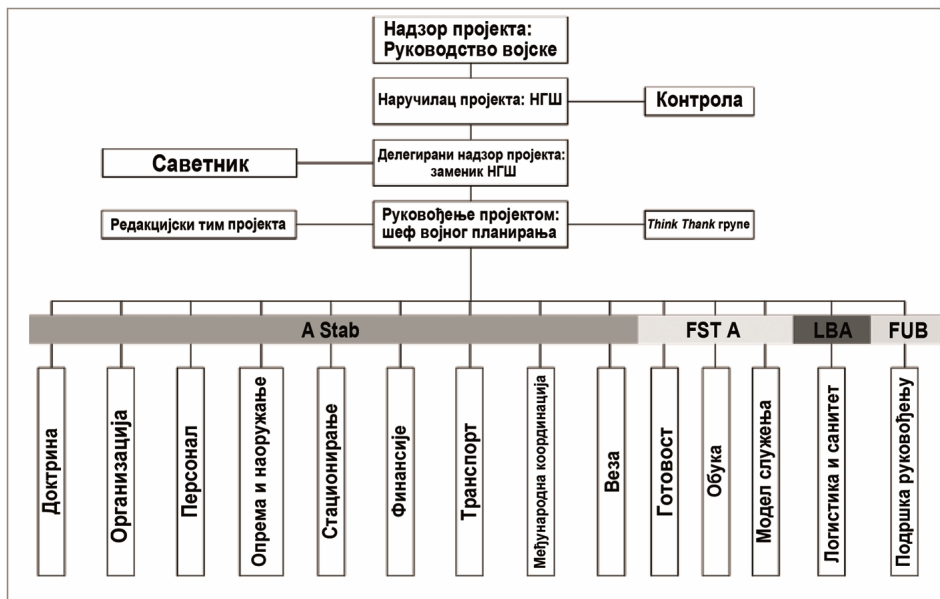
Како ићи даље?

Извештај о могућностима штедње

После допунског извештаја, према поглављу 6.5 Војног извештаја, следи извештај о могућностима штедње. Као прилог томе, МО је, 03. 11. 2010. године, сугерисао да то буде област одбране, док се до краја месеца не уради Извештај о хитним мерама (*Sofortmassnahmen – SOMA*). Ту се ради, с једне стране, о превременом пензионисању од 2011. године, а, с друге стране, о заустављању или редуковању усвојених планова, као и о одустајању од инвестиција код већ одобрених кредита у области непокретности.

Чак и ако SOMA покаже могућности уштеда, мора бити јасно да оне по правилу постају видљиве са задршком. Одустајања од будућих способности и набавки не представља уштеде за овде и сада, које би биле врло потребне, како би дошло до растерећења. С друге стране, одустајањем се отварају „пукотине“ у способности, које можда и могу да се премосте евентуалним краткотрајним импровизацијама и тек би касније могле бити „затворене“ новим инвестицијама.

Табела 2 – Пројектна организација за израду извештаја о могућностима уштеда и концепата за војни извештај

У извештају о могућим уштедама, следеће мере, односно области потребно је истражити, с једне стране на основу потенцијала уштеде, а с друге на основу њиховог утицаја на профил послова (задатака):

1. одустајање од пуног опремања састава за подршку цивилним властима,
2. стандард наоружања, технолошки ниво,
3. одустајање од нараслих потребе за санирања непокретности,
4. даље смањење броја гарнизона и инфраструктуре,
5. даље пензионисање,
6. модели службења војне обавезе и смањење броја дана службења,
7. редуција компоненти одбране,
8. смањење бројног стања војске,
9. међународна сарадња,
10. одустајање од занављања дела флотиле „Тигар“ и
11. нова организација послова подршке цивилних и ванслужбених делатности.

С обзиром на утицај штедње на профил задатака потребно је одговорити на питање који ризици се могу очекивати и могу ли се прихватити. Даље, потребно је показати како је могуће извести уштеде и како се оне расподељују на персоналне издатке, трошкове организације и на инвестиције.

Наведена листа могућих уштеда не садржи суштински ништа ново. Могуће уштеде одустајањем од послова у домену одбране познате су већ дуже време. Суштинске одлуке о примени леже на политичком нивоу и стално се одлажу – наравно не коначно с обзиром на закаснелу расправу у парламенту о *SIPOL B 2010* и предстојећу расправу о Војним извештају. У контексту концепата за Војни извештај и паралелно са Извештајем о могућностима уштеда, који је у раду, могла би да се превазиђе блокада у погледу нужних одрицања. Без намере да се прејудуцира тај извештај, мора се рећи да се може очекивати да ће одрицања на кадровском и финансијском плану бити болна и да ће редукација профила послова бити нужна. За битно ограничене потенцијале уштеде као пример се наводи област међународне сарадње. Политичари су увек и поново указивали и указују на могућност уштеда у текућој сарадњи са иностранством. Како показује део допунског извештаја под називом „Како би Швајцарска могла да допринесе међународној безбедносној архитектури“, за Безбедноснополитичку комисију Националног већа Савезног парламента, сарадња са иностранством у важним областима није изводљива због политичке неутралности²⁵ или се она већ одвија²⁶ и не садрже велике потенцијале за уштеде. Потребно је додати да сарадња почивају на принципу давања и узимања, а гратис се не може ништа очекивати.

Концепти за Војни извештај 2010.

Ако у аналогији са војним процесом акционог планирања – *SIPOL B 2010* донекле може да буде схваћен као списак проблема са смерницама за даљи развој војске, онда Војни извештај представља процену положаја заједно са израдом сопствених могућности и предлога. Израда детаљних, интегралних одбрамбених концепата је следећи корак у оквиру даљег развоја војске.

Још у децембру је НГШ издао наредбу бр. 1 за израду концепата за Војни извештај 2010. Паралелно са допунским извештајем почела је израда извештаја о могућностима уштеда као и концептима. До краја 2011. године потребно је израдити следеће концепте:

- доктрина,
- готовост,
- обука,
- модел служења војне обавезе,²⁷
- организација војске (укључујући и центар способности одбране),
- персонал одбране,
- логистика,

²⁵ Као нпр. приступ НАТО-у, учешће у мултинационалном програму противракетне одбране или удруживање ваздухопловне полиције са неком другом државом.

²⁶ Као у домену обуке, набавке наоружања и опреме и сајбер напада.

²⁷ Концепт модела служења војне обавезе је у тесној вези са концептом обуке.

- подршка руковођењу,
- опрема и наоружање/пензионисање,
- стационирање,
- финансије,
- превођење у резерву,
- међународна сарадња и
- веза.

Још у јесен 2010. године почела је израда кључних концепата: доктрина, готовост, обука, модел служења војне обавезе и организација војске. После формирања пројектне организације (упореди табелу 13) од јануара 2011. године (узимајући у обзир и остале концепте) настављен је рад на целом спектру концепата. У једној од првих фаза требало би изнаћи нужне и изводљиве могућности за штедњу. Непосредно после тога концепте треба „дотерати“, а с тим и створити повољније претпоставке за њихово прилагођавање правним нормама. Током свих пројектних фаза потребно је обезбедити интерну координацију и синхронизацију, као и укључивање осталих партнера – саветника и *Think Tank* група.

Појединачни концепти су у различитој мери зависни један од другог. Синхронизација послова у појединачним деловима пројеката зато захтева строго придржавање планираног временског оквира. У свему томе војно руководство са доста такта захтева, па и принуђава да се до задатих рокова донесу одлуке како би се послови могли даље одвијати на поузданој основи.

За израду те комплексне мреже концепата формирана је обимна пројектна организација (видети табелу 13).